

Jegyzőkönyv

VGT fórum

Időpont: Szolnok 2015.08.03.

Szolnoki Főiskola, 5000 Szolnok, Tiszaliget sétány 14. 026-os terem.

Kezdenénk a fórumot. Kinek van észrevétele, kérdése az elhangzottakhoz?

Balogh Péter, Szövetség az Élő Tiszáért Egyesület:

Egy általános felvetésem lenne. Geográfus, tehát nem műszaki szemmel, inkább a természet oldaláról közelítve, a természetbe beleértem a lakosságot is, a belvízelvezetés az igenis helyi igény volt. Megjelenik egy ilyen igény. Tehát itt gazdasági és társadalmi igény volt és van a belvízelvezésre. Csak azt mondom erre, hogy ez nem egy valós, azaz tájban gyökerező helyi igény, és lássuk be, hogy a fenntartható helyi igény csakis a tájban gyökerező lehet. Pontosan a helyzet súlyosságát vagy betegségét mutatja, hogy a helyi igény elszakad a valóságtól, már a természeti valóságtól. És pont ez a szakma feladata és felelőssége, hogy ezeket meglátva figyelembe vegye, nem is beszélve a politikusokról. Ezek már politikai döntést igénylő kérdések, politikai szándék kellene, hogy legyen, hogy a Tisza-vidéken a fenntartható élet folyamatosan biztosítva legyen. Itt jegyzem meg, hogy nem környezetvédelmi kérdésekről beszélek, amikor a környezetet akarom védeni, az embert akarom védeni. Rövid távú gazdasági érdekekre hivatkozva sérülnek ezek az érdekek. Úgy is feltehetném a kérdést, hogy mit akar a Tisza, mint megrendelő a társadalomtól? Ez is kérdés most már, mert ilyen szempontból kell jó állapotba hozni. És zárásképpen, hogy mi a gyakorlati jelentősége ennek. Beszéltünk a VGT és ÁKK összehangolásáról, és annyit jellemeztek, hogy kompenzálni. Én úgy gondolom, hogy a helyes vízgazdálkodás ezt feloldja. Helyet kell biztosítani a víznek.

Szilágyi Ferenc, BME:

Először is szeretném megköszönni ezeket az előadásokat, különös tekintettel arra, hogy az előadók kitértek az intézkedési lehetőségekre, ami végülis a VKI-VGT lényege. Amiről hidrobiológus-ökológusként szeretnék egy-két dolgot mondani, a terület, amit Péter már mondott, hogy hogyan kapcsolható össze a VGT és az ÁKK. Az egyik ilyen nagyon jól összekapcsolható dolog az ökológiai rész, erről Háfra Mátyás előadásában volt néhány jó és néhány rossz példa. A dolognak a lényege az, hogy ha hidromorfológiai állapotát egy vízfolyásnak, legyen az természetes vagy mesterséges, rendbe tesszük, akkor annak az ökológiai állapotán is javítunk, anélkül, hogy az árvízvédelmet veszélyeztetnénk. Tehát a VGT nem arról szól, hogy az árvízvédelmi intézkedéseket lehet azért máshogy is csinálni, mint ahogy eddig szoktuk, kevesebb beavatkozás kell. Én elég aktívan részt vettem a VGT1 munkáiban, bejártam az országot, és azt tapasztaltam, hogy hát bizony a vízfolyások és a csatornák morfológiai állapotának rendbetételével bizony nagyon rosszul állunk. Emiatt azok nem tudják elvezetni a szükséges vízmennyiséget. Láttuk pl. Háfra Mátyás előadásában a Csarondát, amely csatorna, de teljesen úgy néz ki, mint egy természetes vízfolyás, és egyébként az ökológiai szerepe az 100 %-os. Tehát lehet ezt így is csinálni, megvannak az irányelvek.

Tehát az ÁKK és a VGT nagyon sok pontban összekapcsolható.

A másik hozzászólásom arról szól, hogy a VGT1-ben a terhelések és az ökológiai állapotok közötti kapcsolatokat néztük és rájöttünk, hogy nem nagyon tudjuk ezeket kimutatni. Ez a VGT2-ben a terhelés és az intézkedés kapcsolata. Itt csak egyetlen baj van, hogy ennek nem tudjuk, hogy az ökológiai hatása az mikor jelentkezik, gyakran időben eltolt ökológiai hatásokról beszélünk, és főleg nem biztos, hogy az ökoszisztéma az az úgynevezett korábbi zavartalan állapot felé fog elmozdulni. Tehát a terhelés és az intézkedés közötti kapcsolat az jobban megfogható, jobban mennyiségesíthető, és itt szeretném azt hangsúlyozni, hogy a terheléscsökkentő intézkedéseknél indikátorokat meg kell jelölni. Erről kevés szó esett. Mindenféle beavatkozásnál az EU elvár indikátorokat, amit az adott határidőre teljesíteni kell. Tehát látszólag könnyen előrejutunk, mert a terhelés és az intézkedés között egy ilyen direkt kapcsolatot tudunk kimutatni, de ugyanakkor ezt számszerűsíteni kell.

Az utolsó, amiről szólni szeretnék, és ez ezen a területen nagyon fontos, a felszíni és a felszín alatti vizek kapcsolata. Sokkal szorosabb annál, mintsem hogy külön kezeljük. Hogy egy egyszerű példát mondjak, mindenki tud róla, az ivóvizek nagy részét felszín alól vesszük ki, felhasználjuk, lesz belőle szennyvíz, megtisztítjuk és ha szerencsénk van, akkor felszíni vizes befogadóba engedjük. Ez a felszín alatti vizeknél egy mennyiségi probléma. Ez egy kezelendő probléma, és csak két számot mondanék, a magyar állóvizekben nagyjából 3 km³ víz van, ezzel szemben egy évben átfolyik az országon 120 km³ víz. Tehát a vízvisszatartás és az ezzel kapcsolatos felszín alatti víz visszapótlás fontos, nemcsak ezen a területen, nagy hangsúlyt kell, hogy kapjon. Utalnék arra, hogy más országokban a megfelelően tisztított szennyvíznek a visszapótlása az egyben felszín alatti vízpótlási módszer. Tehát ezen kellene intézkedési szinten elgondolkodni, sokkal szorosabb kapcsolatban kezelni a felszíni és a felszín alatti vizeket.

Van-e még kérdés, észrevétel? Ha nincs, akkor köszönjük, hogy elfogadták meghívásunkat.

Kérdés	Válasz
<p>Balogh Péter, Szövetség az Élő Tiszáért Egyesület: Egy általános felvetésem lenne. Geográfus, tehát nem műszaki szemmel, inkább a természet oldaláról közelítve, a természetbe beleértem a lakosságot is, a belvízelvezetés az igenis helyi igény volt. Megjelenik egy ilyen igény. Tehát itt gazdasági és társadalmi igény volt és van a belvízelvezetésre. Csak azt mondom erre, hogy ez nem egy valós, azaz tájban gyökerező helyi igény, és lássuk be, hogy a fenntartható helyi igény csakis a tájban gyökerező lehet. Pontosan a helyzet súlyosságát vagy betegségét mutatja, hogy a helyi igény elszakad a valóságtól, már a természeti valóságtól. És pont ez a szakma feladata és felelőssége, hogy ezeket meglátva figyelembe vegye, nem is beszélve a politikusokról. Ezek már politikai döntést igénylő kérdések, politikai szándék kellene, hogy legyen, hogy a Tisza-vidéken a fenntartható élet</p>	<p>Szilágyi Ferenc, BME: Amiről hidrobiológus-ökológusként szeretnék egy-két dolgot mondani, a terület, amit Péter már mondott, hogy hogyan kapcsolható össze a VGT és az ÁKK. Az egyik ilyen nagyon jól összekapcsolható dolog az ökológiai rész, erről Háfra Mátyás előadásában volt néhány jó és néhány rossz példa. A dolognak a lényege az, hogy ha hidromorfológiai állapotát egy vízfolyásnak, legyen az természetes vagy mesterséges, rendbe tesszük, akkor annak az ökológiai állapotán is javítunk, anélkül, hogy az árvízvédelmet veszélyeztetnénk. Tehát a VGT nem arról szól, hogy az árvízvédelmi intézkedéseket lehet azért máshogy is csinálni, mint ahogy eddig szoktuk, kevesebb beavatkozás kell. Én elég aktívan részt vettem a VGT1 munkáiban, bejártam az országot, és azt tapasztaltam, hogy hát bizony a vízfolyások és a csatornák morfológiai állapotának</p>

folyamatosan biztosítva legyen. Itt jegyzem meg, hogy nem környezetvédelmi kérdésekről beszélek, amikor a környezetet akarom védeni, az embert akarom védeni. Rövid távú gazdasági érdekekre hivatkozva sérülnek ezek az érdekek. Úgy is feltehetném a kérdést, hogy mit akar a Tisza, mint megrendelő a társadalomtól? Ez is kérdés most már, mert ilyen szempontból kell jó állapotba hozni. És zárásképpen, hogy mi a gyakorlati jelentősége ennek. Beszéltünk a VGT és ÁKK összehangolásáról, és annyit jellemeztünk, hogy kompenzálni. Én úgy gondolom, hogy a helyes vízgazdálkodás ezt feloldja. Helyet kell biztosítani a víznek.

rendbetételével bizony nagyon rosszul állunk. Emiatt azok nem tudják elvezetni a szükséges vízmennyiséget. Láttuk pl. Háfra Mátyás előadásában a Csarondát, amely csatorna, de teljesen úgy néz ki, mint egy természetes vízfolyás, és egyébként az ökológiai szerepe az 100 %-os. Tehát lehet ezt így is csinálni, megvannak az irányelvek.

Tehát az ÁKK és a VGT nagyon sok pontban összekapcsolható.

A másik hozzászólásom arról szól, hogy a VGT1-ben a terhelések és az ökológiai állapotok közötti kapcsolatokat néztük és rájöttünk, hogy nem nagyon tudjuk ezeket kimutatni. Ez a VGT2-ben a terhelés és az intézkedés kapcsolata. Itt csak egyetlen baj van, hogy ennek nem tudjuk, hogy az ökológiai hatása az mikor jelentkezik, gyakran időben eltolt ökológiai hatásokról beszélünk, és főleg nem biztos, hogy az ökoszisztéma az az úgynevezett korábbi zavartalan állapot felé fog elmozdulni. Tehát a terhelés és az intézkedés közötti kapcsolat az jobban megfogható, jobban mennyiségeseíthető, és itt szeretném azt hangsúlyozni, hogy a terheléscsökkentő intézkedéseknél indikátorokat meg kell jelölni. Erről kevés szó esett. Mindenféle beavatkozásnál az EU elvár indikátorokat, amit az adott határidőre teljesíteni kell. Tehát látszólag könnyen előrejutunk, mert a terhelés és az intézkedés között egy ilyen direkt kapcsolatot tudunk kimutatni, de ugyanakkor ezt számszerűsíteni kell.

Az utolsó, amiről szólni szeretnék, és ez ezen a területen nagyon fontos, a felszíni és a felszín alatti vizek kapcsolata. Sokkal szorosabb annál, mintsem hogy külön kezeljük. Hogy egy egyszerű példát mondjak, mindenki tud róla, az ivóvizek nagy részét felszín alól vesszük ki, felhasználjuk, lesz belőle szennyvíz, megtisztítjuk és ha szerencsénk van, akkor felszíni vizes befogadóba engedjük. Ez a felszín alatti vizeknél egy mennyiségi probléma. Ez egy kezelendő probléma, és csak két számot mondanék, a magyar állóvizekben nagyjából 3 km³ víz van, ezzel szemben egy évben átfolyik az országon 120 km³ víz. Tehát a vízvisszatartás és az ezzel kapcsolatos felszín alatti víz visszapótlás fontos, nemcsak ezen a területen, nagy hangsúlyt kell, hogy kapjon. Utalnék arra, hogy más országokban a megfelelően tisztított szennyvíznek a visszapótlása az egyben felszín alatti vízpótlási módszer. Tehát ezen kellene

	intézkedési szinten elgondolkodni, sokkal szorosabb kapcsolatban kezelni a felszíni és a felszín alatti vizeket.